

Till finansborgarrådet Annika Billström

Skeppsbrokajen: Förstärk den kärvt marina grundkaraktären

När förslaget till omdaning av Skeppsbrokajen med ny funktion, nya byggnader och småbåtsbryggor publicerades i pressen skakade det verkligen om. Mycket få förblev oengagerade. Att sätta fokus och vara beredd att satsa pengar på denna idag något försummade del av Stockholm är ett lovvärt initiativ. Men det presenterade förslaget måste ses som ett försök att pröva en opinion och testa gränsen för vad som går att diskutera mer än som ett allvarligt menat förslag.

Det måste vara både feltänkt och ineffektivt att så totalt som förslaget gör bryta mot Skeppsbrokajens hävdvunna och invanda karaktär. En kaj som Skeppsbrokajen som anlöps av stora fartyg direkt intill en medeltida stadskärna är något helt unikt i världen. Det skulle kräva enorma insatser att på den föreslagna vägen uppnå något som ens tillnärmelsevis motsvarar platsens nuvarande kvaliteter. Genomförande av förslaget skulle innebära att det unika stadsrummet plottas bort och att den självklara upplevelsen av platsens historiska funktion som centrum för långväga nyttotrafik kommer bort.

Det rimliga är att med olika åtgärder förstärka befintlig karaktär och identitet. Stockholm är och har alltid varit en sjöfartsstad. Skeppsbron har genom århundradena haft en central roll i Sveriges så viktiga sjöfarts och handelshistoria. Att göra denna historia mer läsbar för stockholmare och turister skulle väsentligt öka Stockholms attraktivitet. Den kärvt marina karaktären bör därför på alla tänkbara sätt vidmakthållas och förstärkas.

Fartyg upplevs av de flesta människor som en länk till andra länder och dess befolkning. Vid kajkanten vill vi uppleva mötet med ett världsspännande hav inte bryggor för småbåtar.

Inget får inkräkta på det fria vattenrummet, sjöfartsstadens redd där fartyg ges manövermöjlighet eller plats att invänta ledig kajplats. Fartyg i reguljära turer som nuvarande Birger Jarl och långväga mer tillfälliga besökare bör ges bästa möjliga förutsättningar att anlöpa Skeppsbrokajen. Huvudparten av tullhusen kommer därför att behövas för sjöfarten bl a för att fartygen skall kunna förses med anslutningar som sparar miljön från onödiga föroreningar. Allt talar idag för att det blir allt viktigare att nå även Stockholms centrala delar via vattenvägen. Detta gäller såväl passagerare som gods med tanke på miljö, turism och av praktiska skäl.

Småbåtsbryggor framför kajen skulle förfuska dess sjöfartskaraktär och förhindra att den vid behov kan anlöpas av stora djupgående fartyg. För småbåtar finns många andra platser i Stockholm där dessa kan bidra positivt till dessa platsers karaktär och image.

Rent visuellt är det en omöjlig tanke att bygga nya hus högre än dagens framför Gamla stans karaktäristiska vattenfront. Detta skulle helt förändra den världsberömda vyn med köpmanshusen på rad som front mot staden. De nuvarande tullhusen har en i grunden elegant arkitektur som det vore mycket lätt att återställa i sin ursprungliga perfektion. Däremot skulle det inte vara otänkbart med något strategiskt placerat genombrott i något av dem eller komplettering av varsamt inplacerade mindre låga nybyggnader för hamnverksamhet eller för besökande flanörer.

Förvisso behöver miljön på Skeppsbron och Skeppsbrokajen utvecklas för att kunna återta den centrala roll som den en gång hade i Stockholm. Nere på kajen har en hel del förbättringar gjorts såsom minskning av bilparkeringen och nya sittplatser. Det stora problemet är gaturummet. Med nuvarande trafikrytm och utformning skiljer den Gamla stan från Skeppsbrokajen. Den första åtgärden borde vara att åstadkomma en värdad gatumiljö, med hög kvalitet på material och fysisk form, som inbjuder till dämpad trafikrytm. Genom detta kan sambandet mellan Gamla stans gatunät och Skeppsbrokajen visuellt förstärkas.

Förebild bör vara det bästa av körbara innerstadstorg, inte som nu motorled för genomfartstrafik. Det skulle t ex betyda mycket för helhetsmiljön om Slottsbacken genom enhetlig fysisk utformning visuellt sträckte sig över körbanan till landstigningsplatsen nedanför slottet .

En av Samfundet S:t Eriks huvuduppgifter är att verka för tillgodoseende av historiska och konstnärliga krav vid Stockholms omdaning och utveckling. Samfundet deltar därför gärna i en fortsatt diskussion om konkreta sätt att förbättra miljön och utveckla funktionen på Skeppsbron och Skeppsbrokajen.

För Samfundet S:t Erik

Kerstin Westerlund
Ordförande

Cc Jörgen Kleist
Olle Zetterberg
Ingela Lindh